Dušan Kriško

MANAŽMENT HRANÍC

Ladislav Ficeri

KRADNUTÉ MOTOROVÉ VOZIDLÁ

Editácia a korektúry: Milada Bucseková, Vladimír Benč

Partneri:

SFPA
Slovak Foreign Policy Association

Vydané v rámci projektu „Zlepšenie technických a vzdelávacích kapacít na urýchlenie vybavovacieho procesu na spoločnej slovensko-ukrajinskej hranici“ (č. CBC 01017)

MANAŽMENT HRANÍC

Autor:
Dušan Kriško

KRADNUTÉ MOTOROVÉ VOZIDLÁ

Autor:
Ladislav Ficeri

MANAŽMENT HRANÍC

Autor: kpt. JUDr. Dušan Kriško

KRADNUTÉ MOTOROVÉ VOZIDLÁ

Autor: mjr. Ing. Ladislav Ficeri

Editácia a korektúry: Milada Bucseková, Vladimír Benč

Grafická úprava a tlač: ADIN s.r.o., Prešov

Vydavateľ: Výskumné centrum Slovenskej spoločnosti
pre zahraničnú politiku, n.o.
Hlavná 11, 080 01 Prešov, Slovenská republika
www.sfpa.sk

© Autori a Výskumné centrum Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku, n.o.

Partneri:

Spolufinancovanie:

Tento projekt je spolufinancovaný z Nórskeho finančného mechanizmu a zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Vydané v rámci projektu „Zlepšenie technických a vzdelávacích kapacít na urýchlenie vybavovacieho procesu na spoločnej slovensko-ukrajinskej hranici" (č. CBC 01017)

Výška projektového grantu: 828 033,- EUR. www.norwaygrants.org

Program SK08 – Cezhraničná spolupráca: „Slovensko – Ukrajina: Spolupráca naprieč hranicou"

ISBN 978-80-89540-72-3

Manažment hraníc

1. OD SCHENGENSKEJ DOHODY PO KONCEPCIU INTEGROVANÉHO RIADENIA HRANÍC SCHVÁLENÚ V ROKU 2006

1.1 SCHENGENSKÁ DOHODA

- Schengenská dohoda (Dohoda o postupnom zrušení kontrol na spoločných hraniciach) uzatvorená 14. júna 1985 medzi vládami štátov hospodárskej únie Beneluxu, Nemeckej spolkovej republiky a Francúzskej republiky.
- Schengenská dohoda ešte nezrušila kontroly na spoločných vnútorných hraniciach, ale zaviedla
  - spoločný výkon kontrol na vnútorných hraniciach (na uľahčenie prekračovania spoločných hraníc boli zriadené „spoločné kontrolné stanice"),
  - uľahčenie prekračovania hraníc pre občanov Európskych spoločenstiev tzv. „zjednodušená vizuálna kontrola" osobných vozidiel prekračujúcich spoločnú hranicu za zníženej rýchlosti bez toho, aby boli tieto vozidlá zastavované,
  - posilnenie spolupráce colných a policajných orgánov v boji proti trestnej činnosti,
  - posilnenie spolupráce v oblasti prevencie trestnej činnost.
- sloboda pohybu však nesmela znížiť bezpečnosť signatárskych krajín.

1.2 SCHENGENSKÝ DOHOVOR

- **Schengenský dohovor uzatvorený 19.6.1990**
  - po ratifikácii jednotlivými štátmi vstúpil do účinnosti 26. marca 1995,
  - definitívne zrušil vykonávanie hraničných kontrol osôb na vnútorných hraniciach,
  - zharmonizoval vykonávanie hraničných kontrol na vonkajších hraniciach,
  - upravil spoločnú vízovú politiku, policajnú spoluprácu a justičnú spoluprácu v trestných veciach, upravoval zriadenie schengenského informačného systému.

2. INTEGROVANÉ RIADENIE HRANÍC - PRÁVNY ZÁKLAD

2.1 ZMLUVA O FUNGOVANÍ EURÓPSKEJ ÚNIE

Čl. 77

Únia tvorí politiku s cieľom:

a) zabezpečiť absenciu akýchkoľvek kontrol osôb bez ohľadu na štátnu príslušnosť pri prekročení vnútorných hraníc;
b) zabezpečiť kontroly osôb a účinné monitorovanie prekračovania vonkajších hraníc;
c) postupne zaviesť integrovaný systém riadenia vonkajších hraníc.

2.2 PRÁVNE AKTY EURÓPSKEJ ÚNIE

Priamo aplikovateľnými právnymi aktmi Európskej únie upravujúcimi problematiku Integrovaného riadenia hraníc v podobe nariadenia alebo rozhodnutia sú napríklad

- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 z 9. marca 2016, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc)
- nariadenie Rady (ES) č. 539/2001 z 15. marca 2001, ktorým sa ustanovuje zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia byť pri prechode vonkajších hraníc držiteľmi víz, a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti v platnom znení,
- nariadenie Rady č. 377/2004 z 19. februára 2004 týkajúce sa zriadenia systému pre imigračných dôstojníkov v platnom znení,
- nariadenie Rady (ES) č. 2007/2004 o zriadení Európskej agentúry pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov Európskej únie v platnom znení,
- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1931/2006 z 20. decembra 2006, ktorým sa ustanovujú pravidlá malého pohraničného styku na vonkajších pozemných hraniciach členských štátov, a ktorým sa menia a dopĺňajú ustanovenia Schengenského dohovoru v platnom znení,

- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 863/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje mechanizmus na zriadenie rýchlych pohraničných zásahových tímov, a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 2007/2004, pokiaľ ide o tento mechanizmus, a ktorým sa regulujú úlohy a právomoci prizvaných príslušníkov pohraničnej stráže,
- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008 z 9. júla 2008 o vízovom informačnom systéme (VIS) a výmene údajov o krátkodobých vízach medzi členskými štátmi (nariadenie o VIS),
- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa ustanovuje vízový kódex Spoločenstva (vízový kódex) v platnom znení,
- rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1105/2011/EÚ z 25. októbra 2011 o zozname cestovných dokladov, ktoré oprávňujú držiteľa na prekročenie vonkajších hraníc a do ktorých možno vyznačiť vízum, a o vytvorení mechanizmu na vytváranie tohto zoznamu,
- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1052/2013, ktorým sa zriaďuje európsky systém hraničného dozoru (EUROSUR),
- aktualizovaný Schengenský katalóg EÚ o kontrole hraníc, návrate a readmisii.

Smernicami EÚ v oblasti budovania Integrovaného riadenia hraníc, ktoré sú transponované do vnútroštátnych právnych predpisov členských štátov, sú napríklad

- smernica Rady (ES) č. 40/2001 z 28. mája 2001 o vzájomnom uznávaní rozhodnutí o vyhostení štátnych príslušníkov tretích krajín,
- smernica Rady 2001/51/ES z 28. júna 2001, ktorou sa dopĺňajú ustanovenia článku 26 dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985,
- smernica Rady (ES) č. 86/2003 z 22. septembra 2003 o práve na zlúčenie rodiny,
- smernica Rady (ES) č. 110/2003 z 25. novembra 2003 o pomoci v prípadoch tranzitu na účely leteckého odsunu,
- smernica Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 38/2004 z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov,

- smernica Rady 2004/82/ES z 29. apríla 2004 o povinnosti dopravcov poskytovať údaje o cestujúcich,
- smernica Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 115/2008 zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území,
- smernica Rady ES č. 50/2009 z 25. mája 2009 o podmienkach vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín na účely vysokokvalifikovaného zamestnania.

3. KONCEPCIA INTEGROVANÉHO RIADENIA HRANÍC

Závery Rady pre spravodlivosť a vnútorné veci prijaté na zasadnutí 4. - 5. decembra 2006

3.1 KONCEPCIA INTEGROVANÉHO RIADENIA HRANÍC POZOSTÁVA Z NASLEDOVNÝCH PRVKOV:

- kontrola hraníc (hraničné kontroly a hraničný dozor), ako sa vymedzuje v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 z 9. marca 2016, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc), vrátane príslušnej analýzy rizík a kriminálneho spravodajstva,
- odhaľovanie a vyšetrovanie cezhraničnej trestnej činnosti v koordinácii so všetkými príslušnými orgánmi presadzovania práva,
- štvorstupňový model kontroly prístupu (opatrenia v tretích krajinách, spolupráca so susednými krajinami, kontrola hraníc, kontrolné opatrenia v oblasti voľného pohybu vrátane návratu),
- spolupráca medzi agentúrami pre riadenie hraníc (pohraničná stráž, colná správa, polícia, národná bezpečnosť a ďalšie príslušné orgány) a medzinárodná spolupráca,
- koordinácia a súdržnosť činností členských štátov a inštitúcií a iných orgánov Spoločenstva a Únie.

3.1.1. Základné pojmy

- **kontrola hraníc** - činnosť vykonávaná na hraniciach na účely a v súlade s Kódexom schengenských hraníc, výlučne v nadväznosti na úmysel prekročiť takúto hranicu alebo na prekročenie takejto hranice bez ohľadu na akýkoľvek iný úmysel, ktorá zahŕňa hraničné kontroly a hraničný dozor,
- **hraničná kontrola** - kontrola vykonávaná na hraničných priechodoch, aby sa osobám, vrátane ich dopravných prostriedkov a predmetov v ich držbe, mohol povoliť vstup na územie členských štátov, alebo aby smeli toto územie opustiť,
- **hraničný dozor** - sledovanie hraníc mimo hraničných priechodov a sledovanie hraničných priechodov mimo stanovených otváracích hodín s cieľom zabrániť osobám, aby sa vyhýbali hraničným kontrolám.

3.1.2. Odhaľovanie a vyšetrovanie cezhraničnej trestnej činnosti v koordinácii so všetkými príslušnými orgánmi presadzovania práva

Orgány zodpovedné za riadenie hraníc vykonávajú aj:

- vyšetrovanie neoprávneného prekročenia štátnej hranice,
- odhaľovanie a vyšetrovanie falšovania cestovných dokladov,
- odhaľovanie a vyšetrovanie prevádzania ľudí a obchodovania s nimi.
- Pri vyšetrovaní cezhraničných trestných činov je nutná úzka spolupráca medzi jednotlivými orgánmi.
- Medzi spôsoby spolupráce v tejto oblasti patrí napríklad spoločné využívanie spravodajských informácií a zriaďovanie spoločných vyšetrovacích skupín, spoločné databázy a ľahká výmena informácií.

3.1.3. Štvorstupňový model kontroly

- **opatrenia v tretích krajinách** (napr. poradenstvo a odborná príprava v súvislosti s procesom udeľovania víz poskytované styčnými dôstojníkmi a expertmi na doklady konzulárnym pracovníkom na konzulárnych úradoch a zamestnancom dopravcov v tretích krajinách pôvodu alebo tranzitu, ktoré predstavujú zdroj rizík v súvislosti s nelegálnym prisťahovalectvom),
- **spolupráca so susednými krajinami** (napr. dohody s týmito krajinami o spolupráci v oblasti riadenia hraníc),
- **kontrola hraníc** (hraničné kontroly každej osoby, ktorá vstupuje do schengenského priestoru alebo ho opúšťa a hraničný dozor),
- **kontrolné opatrenia v oblasti voľného pohybu a návraty** (predstavujú zadržanie nelegálnych prisťahovalcov odhalených v schengenskom priestore. Ich následnú evidenciu, a pokiaľ nejestvuje dôvod na pobyt ani prekážky vyplývajúce zo závažných humanitárnych dôvodov alebo z medzinárodného práva, ich repatriácia do krajiny pôvodu).

3.1.4. Spolupráca medzi agentúrami pre riadenie hraníc a medzinárodná spolupráca

- medzinárodnú spoluprácu v oblasti integrovaného riadenia hraníc rozdeľujeme na multilaterálnu, bilaterálnu, regionálnu a miestnu,
- je nutné klásť dôraz na výmenu informácií a spravodajských informácii medzi príslušnými orgánmi vrátane mechanizmov na riešenie prípadných konfliktov medzi orgánmi týkajúcich sa ich príslušnosti,
- dôležitá je tiež spolupráca v operačných oblastiach napríklad používanie kompatibilných komunikačných zariadení, organizácia spoločných operácií a účasti na spoločnej odbornej príprave a cvičeniach.

3.1.5. Koordinácia a súdržnosť činností členských štátov a inštitúcií a iných orgánov Spoločenstva a Únie

- jednotnosťou a rovnakým prístupom k riadeniu hraníc sa zvyšuje transparentnosť a vzájomná dôvera medzi členskými štátmi. Aktívna spolupráca pri rozvoji riadenia hraníc v rámci stálych pracovných skupín Rady (napr. pracovná skupina pre hranice, pracovná skupina pre schengenské hodnotenie, pracovná skupina pre migráciu a vyhostenie a pracovná skupina pre víza), dočasných pracovných skupín Komisie a iniciatív agentúry FRONTEX prináša pre riadenie hraníc členských štátov pridanú hodnotu,
- využívanie spoločných nástrojov, ako napríklad Praktická príručka pre príslušníkov pohraničnej stráže (schengenská príručka), model CIRAM na prípravu analýz rizík, spoločný základný študijný program a spoločný stredný študijný program na plánovanie odbornej prípravy.

3.1.6. Analýza rizík a kriminálneho spravodajstva

- riadenie hraníc pozostáva z hraničných kontrol a hraničného dozoru a opiera sa o analýzu rizík,
- analýza rizík je proces systematického a cieľavedomého získavania, zhromažďovania a spracúvania informácií s cielom boja proti nelegálnej migrácii a cezhraničnej trestnej činnosti a ich vyhodnocovanie pre potreby hraničnej a cudzineckej polície,
- zdroje na kontrolu hraníc sa majú vyčleniť na základe objemu a profilu toku cestujúcich, hodnotenia rizík a analýzy rizík.

4. INTEGROVANÉ RIADENIE HRANÍC V PODMIENKACH SLOVENSKEJ REPUBLIKY

4.1 VYBRANÉ VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉ PRÁVNE PREDPISY SLOVENSKEJ REPUBLIKY:

- zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon NR SR č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 647/2007 Z. z. o cestovných dokladoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov,
- vyhláška č. 499/2011 Z. z. o určení sumy finančných prostriedkov potrebných na pokrytie nákladov spojených s pobytom štátneho príslušníka tretej krajiny na území SR.

4.2 NÁRODNÝ PLÁN RIADENIA OCHRANY ŠTÁTNYCH HRANÍC SLOVENSKEJ REPUBLIKY

(schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 465/2007 z 30.05.2007)

- predstavoval základný plánovací dokument v oblasti ochrany vonkajších hraníc Európskej únie,
- rešpektoval požiadavky na vykonávanie štandardnej ochrany pozemných hraníc Slovenskej republiky až do zrušenia kontrol na týchto hraniciach, prípadne na jednotlivých úsekoch a plnil úlohy Modelu integrovanej bezpečnosti hraníc,
- schengenské acquis týkajúce sa ochrany vonkajších hraníc už bolo v čase jeho prijatia z väčšej časti priamo aplikovateľné odo dňa vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie. Súčasťou národného plánu bola najmä transpozícia a príprava na vykonávanie predpisov prijatých Európskou úniou po 1. máji 2004. V oblasti kontroly vonkajších hraníc išlo najmä o Kódex schengenských hraníc,

- reagoval aj na vývoj v susedných štátoch, ktoré sa nachádzali v etape príprav na vstup medzi krajiny schengenského priestoru,
- dôraz na zlepšenie spolupráce medzi jednotlivými ministerstvami a orgánmi štátnej správy, ktoré budú v rámci riadenia kontroly štátnych hraníc pôsobiť.

4.3 INTEGROVANÉ RIADENIE HRANÍC V NÁRODNOM PLÁNE RIADENIA KONTROLY HRANÍC SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA ROKY 2011 AŽ 2014

(schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 473 zo 6. júla 2011)

- predstavoval v danom období jeden z najdôležitejších dokumentov upravujúcich opatrenia týkajúce sa uplatňovania integrovaného riadenia hraníc na území SR,
- štvorstupňový model kontroly (ako jeden z hlavných rozmerov koncepcie integrovaného riadenia hraníc) bol východiskovým pre koncipovanie národného plánu,
- podstatou fungovania koncepcie integrovaného riadenia hraníc je spôsob, akým sa štvorstupňový model uplatňuje,
- štvorúrovňový prístup k riadeniu modelu kontroly prístupu integrovaného riadenia hraníc obsahuje: 1. opatrenia v tretích krajín, 2. spolupráca so susednými krajinami, 3. hraničné kontroly a hraničný dozor, 4. kontrolné opatrenia v oblasti voľného pohybu, vrátane návratu (nútený prípadne dobrovoľný návrat).

SR okrem uvedeného rozpracovala v rámci národného plánu aj analýzu rizík a odhaľovanie trestnej činnosti súvisiacej s nelegálnou migráciou (činnosť Národnej jednotky boja proti nelegálnej migrácií) pre oblasť kontroly hraníc SR.

4.4 INTEGROVANÉ RIADENIE HRANÍC V NÁRODNOM PLÁNE RIADENIA KONTROLY HRANÍC SLOVENSKEJREPUBLIKY NA ROKY 2015 AŽ 2018

(schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 128 zo 18. marca 2015)

- hlavným cieľom je zabezpečiť kontinuitu v procese budovania integrovaného riadenia hraníc v Slovenskej republiky,
- štruktúra nového národného plánu vychádza z koncepcie modelu integrovaného riadenia hraníc v EÚ, pričom definuje hlavné úlohy, ktoré bude musieť SR plniť v rokoch 2015 až 2018,
- v SR je za uplatňovanie koncepcie IBM zodpovedný úrad hraničnej a cudzineckej polície, ktorý patrí do organizačnej štruktúry Prezídia Policajného zboru.

4.5 INŠTITUCIONÁLNA STRÁNKA INTEGROVANÉHO RIADENIA HRANÍC V SLOVENSKEJREPUBLIKE

- Úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru (ďalej len „úrad“) bol zriadený 1. apríla 2000 ako orgán s celoslovenskou pôsobnosťou pre oblasť zabezpečovania kontroly hraníc SR. V rámci jeho organizačnej štruktúry boli stanovené tri úrovne riadenia a to na centrálnej, regionálnej a miestnej.
- Úrad je orgánom s líniovým riadením s kompetenciou zabezpečovania priameho velenia vo vzťahu k podriadeným organizačným zložkám na centrálnej, regionálnej a miestnej úrovni.
- Úrad priamo riadi podriadené organizačné zložky pri plnení úloh v oblasti kontroly hraníc, boja proti nelegálnej migrácii, prevádzačstvu a obchodovaniu s ľuďmi, vyšetrovania trestnej činnosti spojenej s nelegálnou migráciou a obchodovaním s ľuďmi, analýzy rizík, spolupráce s agentúrou Frontex, spolupráce s Europolom, analýzy cestovných dokladov, povoľovania pobytu cudzincom, kontroly pobytu cudzincov, vyhosťovania cudzincov, vízovej praxe a vo vymedzenom rozsahu na úseku azylového konania a realizácii dublinského nariadenia.

- Na regionálnej úrovni sú zriadené 4 riaditeľstvá hraničnej a cudzineckej polície. V ich podriadenosti sú oddelenia hraničnej kontroly Policajného zboru, ktoré primárne plnia úlohy na úseku kontroly vonkajších hraníc SR a oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru, ktoré primárne plnia úlohy na úseku povoľovania a kontroly oprávnenosti pobytu cudzincov na území SR.
- Za odhaľovanie a vyšetrovanie cezhraničnej trestnej činnosti spojenej s nelegálnou migráciou a obchodovaním s ľuďmi je zodpovedná národná jednotka boja proti nelegálnej migrácii úradu. Na zabezpečenie plnenia úloh na celom území SR sú v rámci pôsobnosti úradu zriadené oddelenia operatívnej činnosti a vyšetrovania Západ, Stred a Východ.
- Do priamej podriadenosti úradu patria dva útvary policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov a Sečovce. Ich hlavnou úlohou je realizácia výkonu zaistenia štátnych príslušníkov tretích krajín a ich návrat do krajín, odkiaľ do SR pricestovali alebo do domovskej krajiny.
- Na plnenie úloh v oblasti vykonávania prvotných úkonov v azylovom konaní bolo zriadené Oddelenie azylu Policajného zboru Humenné.

4.6 OPATRENIA V TRETÍCH KRAJINÁCH, NAJMÄ V KRAJINÁCH PÔVODU A TRANZITU NELEGÁLNEJ MIGRÁCIE

- Inštitút imigračného styčného dôstojníka je jedným z hlavných nástrojov slúžiacich na predchádzanie a boj proti nelegálnej migrácii, na realizáciu návratu nelegálnych migrantov a riadenie legálnej migrácie. SR poverila vykonávaním úloh imigračného styčného dôstojníka existujúcich policajných pridelencov, ktorí sú vyslaní aj v niektorých tretích krajinách. Konkrétne sú to Ruská federácia, Srbská republika a Ukrajina.
- Poradcovia pre doklady sú ďalším dôležitým nástrojom v boji proti nelegálnej migrácii a riadení tokov legálnej migrácie na územie členských štátov. SR vysiela pravidelne od roku 2007 poradcov pre doklady na Generálny konzulát SR v Užhorode. Za obdobie od roku 2007 do roku 2013 bolo odhalených 1448 prípadov falšovania a pozmeňovania cestovných dokladov, víz, podporného dokladu pri žiadosti

o vydanie víza alebo vyznačenia falošného odtlačku priechodovej pečiatky do cestovného dokladu.

- Výmena informácií so zastupiteľskými úradmi Slovenskej republiky v zahraničí. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky spolupracuje s Ministerstvom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR v oblasti súvisiacej so žiadosťou o udelenie schengenského víza, národného víza, vo veci overenia pozvania a konaním o udelenie pobytu štátnemu príslušníkovi tretej krajiny na území SR. Policajti z úradu vykonávajú od roku 2008 operatívno-inšpekčné činnosti na vybraných zastupiteľských úradoch SR v zahraničí (vo vzťahu k vykonávaniu vízovej a pobytovej agendy z dôvodu predchádzania nelegálnej migrácie). Oddelenie centrálneho vízového orgánu odboru cudzineckej polície úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru vykonáva bezpečnostnú previerku žiadateľov v informačných systémoch Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Pri konzultácii (podľa čl. 22 vízového kódexu), toto oddelenie vykonáva bezpečnostnú previerku prostredníctvom komunikačnej siete VISION, ktorá je súčasťou Vízového informačného systému. VISION komunikácia slúži na výmenu údajov a informácií medzi členskými štátmi v procese posudzovania žiadostí o udelenie víza a vydávania príslušných rozhodnutí.

5. EURÓPSKE INTEGROVANÉ RIADENIE HRANÍC V PRÁVNE ZÁVÄZNOM AKTE EURÓPSKEJ ÚNIE

5.1. EURÓPSKE INTEGROVANÉ RIADENIE HRANÍC

Európske integrované riadenie hraníc pozostáva z týchto zložiek:

a) kontrola hraníc, podľa potreby vrátane opatrení týkajúcich sa prevencie, odhaľovania a vyšetrovania cezhraničnej trestnej činnosti,
b) analýza rizík pre vnútornú bezpečnosť a analýza hrozieb, ktoré môžu ovplyvniť fungovanie alebo bezpečnosť vonkajších hraníc,
c) spolupráca agentúry a vnútroštátnych orgánmi v jednotlivých členských štátoch, ktoré sú zodpovedné za kontrolu hraníc alebo za iné úlohy vykonávané na hraniciach, a medzi príslušnými inštitúciami, agentúrami, orgánmi a úradmi Únie vrátane pravidelnej výmeny informácií prostredníctvom existujúcich nástrojov na výmenu informácií, najmä Európskeho systému hraničného dozoru (ďalej len „Eurosur") zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1052/2013,
d) spolupráca s tretími krajinami v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, s osobitným zameraním na susedné krajiny a na tie tretie krajiny, ktoré boli na základe analýzy rizík označené ako krajiny pôvodu a tranzitu neregulárneho prisťahovalectva,
e) technické a operačné opatrenia v oblasti voľného pohybu, ktoré súvisia s kontrolou hraníc a sú zamerané na ochranu pred neregulárnym prisťahovalectvom a na boj proti cezhraničnej trestnej činnosti,
f) navracanie štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členských štátov,
g) použitie najmodernejších technológií vrátane rozsiahlych informačných systémov,
h) mechanizmus kontroly kvality na zabezpečenie vykonávania právnych predpisov Únie v oblasti riadenia hraníc. *
(pôvodný návrh komisie).

---

* *návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, o Európskej pohraničnej stráži, ktorým sa ruší nariadenie (ES) č. 2007/2004, nariadenie (ES) č. 863/2007 a rozhodnutie Rady 2005/267/ES čl. 4*

5.2 SPOLOČNÁ ZODPOVEDNOSŤ

- Európska pohraničná a pobrežná stráž vykonáva európske integrované riadenie hraníc ako spoločnú zodpovednosť Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž a vnútroštátnych orgánov, ktoré sú zodpovedné za riadenie hraníc, vrátane pobrežnej stráže v rozsahu, v akom vykonáva úlohy kontroly hraníc.
- Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž uľahčuje uplatňovanie opatrení Únie týkajúcich sa riadenia vonkajších hraníc tým, že posilňuje, posudzuje a koordinuje činnosť členských štátov pri vykonávaní týchto opatrení a pri návrate. Členské štáty zabezpečujú riadenie svojho úseku vonkajších hraníc vo vlastnom záujme a v záujme všetkých členských štátov, ktoré zrušili kontrolu vnútorných hraníc, a to v plnom súlade s právom Únie a v súlade s technickou a operačnou stratégiou uvedenou v čl. 3 ods. 2 návrhu nariadenia a v úzkej spolupráci s agentúrou.
- Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž zodpovedá za riadenie vonkajších hraníc v prípadoch uvedených v tomto nariadení, najmä ak sa neprijmú potrebné nápravné opatrenia na základe posúdenia zraniteľnosti, alebo v prípade neúmerného migračného tlaku, ktorý spôsobí, že kontrola vonkajších hraníc sa stane neúčinnou do takej miery, že vznikne riziko ohrozenia fungovania schengenského priestoru. *

* *návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, o Európskej pohraničnej stráži, ktorým sa ruší nariadenie (ES) č. 2007/2004, nariadenie (ES) č. 863/2007 a rozhodnutie Rady 2005/267/ES čl. 4 (pôvodný návrh Európske Komisie).*

Kradnuté motorové vozidlá

Podľa štatistických údajov, je na Slovensku každý deň ukradnutých šesť motorových vozidiel. V zásade platí, že najpredávanejšie modely sú tie, ktoré sa najviac kradnú.

Každé druhé ukradnuté motorové vozidlo na Slovensku je ŠKODA. Najviac je modelov Š-Octavia, následne Š-Fabia. Zlodeji fungujú v podstate na základnom trhovom princípe ponuky a dopytu. Nie je preto prekvapujúce, že tak ako sú Škoda a Volkswagen najpredávanejšie a najrozšírenejšie značky, rovnako sa tešia aj najväčšej obľube zlodejov.

TOP 3:
ŠKODA, Volkswagen, Audi.
Luxusnejšia značka Š-Superb sa kradne minimálne.

Po vozidlách ŠKODA sa najviac kradnú motorové vozidlá značky Volkswagen. Najviac model Golf a následne model Volkswagen Passat. Zlodeji ukradli viac ako dve tretiny z voľného nestráženého priestranstva vo veľkých aglomeráciách a ich blízkom okolí. Najviac motorových vozidiel bolo ukradnutých na západnom Slovensku a najmenej na východe Slovenska.

Z koncernu VW Group sa ešte medzi najčastejšie ukradnutými motorovými vozidlami nachádza značka AUDI.

Najmenej ukradnutých motorových vozidiel z koncernu VW Group je značka SEAT.

- pri každej kontrole motorového vozidla je dôležité skontrolovať VIN číslo,
- každá automobilka používa pre ňu špecifické znaky,

- umiestnenie VIN čísla vozidiel ŠKODA závisí podľa modelu,
- väčšina motorových vozidiel má tzv. viditeľné VIN,

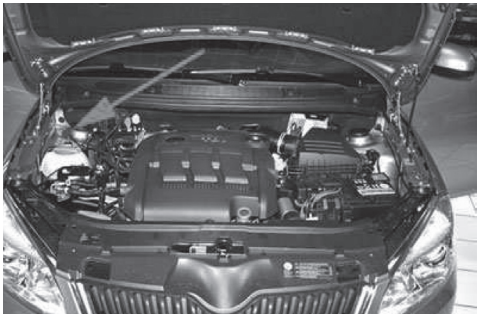

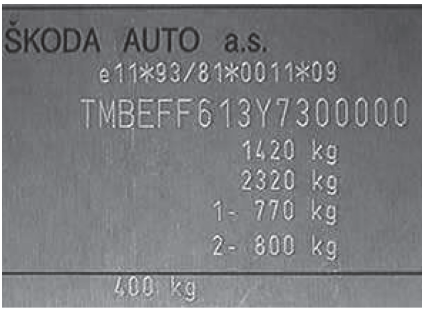

- viditeľné VIN,
- výrobné štítky
  (materiál, podklad, typ písma).

WDB	203061	1A304628
WMI	Časť pre popis vozidla	Časť pre rozlíšenie vozidla

VIN pozostává z:

- **TROJMIESTNEHO medzinárodného identifikačného kódu výrobcu** (WMI),
- **z popisných prvkov vozidla,**
- **z identifikačných prvkov vozidla.**

Zhruba od roku výroby 1980 má **VIN 17 znakov** a začína vo všetkých prípadoch medzinárodným identifikačným kódom výrobcu (WMI) príslušnej značky vozidla, napr.u vozidel Daimler-Chrysler je to WDB.

Väčšina značiek automobilov uvádza na 10. pozícii čísla VIN rok výroby. Môže to byť písmeno alebo číslica.

O, Q, I a Z sa nepoužívajú.

A = 1980	L = 1990	Y = 2000
B = 1981	M = 1991	1 = 2001
C = 1982	N = 1992	2 = 2002
D = 1983	P = 1993	3 = 2003
E = 1984	R = 1994	4 = 2004
F = 1985	S = 1995	5 = 2005
G = 1986	T = 1996	6 = 2006
H = 1987	V = 1997	
J = 1988	W= 1998	
K = 1989	X = 1999	

Porovnajte, či rok výroby vozidla súhlasí s údajmi v dokladoch

Väčšina európskych výrobcov áut začína už okolo augusta so značením pre nasledujúci rok (po dovolenkách)

Motorové vozidlá továrenskej značky ŠKODA majú prvé tri znaky vo VIN čísle písmena TMB.

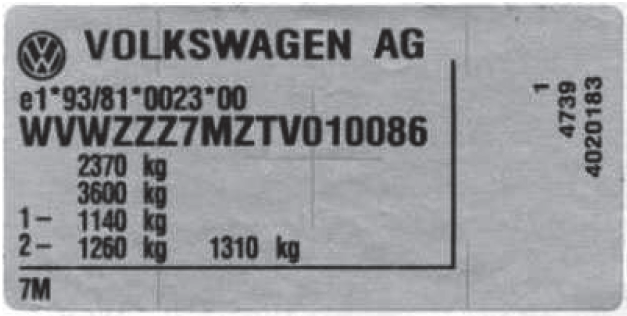

Motorové vozidlá továrenskej značky VW majú vo väčšine prípadov prvé tri znaky vo VIN čísle písmena WVW.

Motorové vozidlá továrenskej značky AUDI majú vo väčšine prípadov prvé tri znaky vo VIN čísle písmena WAU.

KÓDY NA SKLÁCH

Často sa podľa vložených skiel dajú určiť údaje fabrikanta.
Pozor: Ide o **indikáciu** roku výroby vozidla.
NIE JE TO VŠAK dôkaz!

Niekoľko príkladov výrobných údajov rôznych výrobcov

SIGLA GLASS

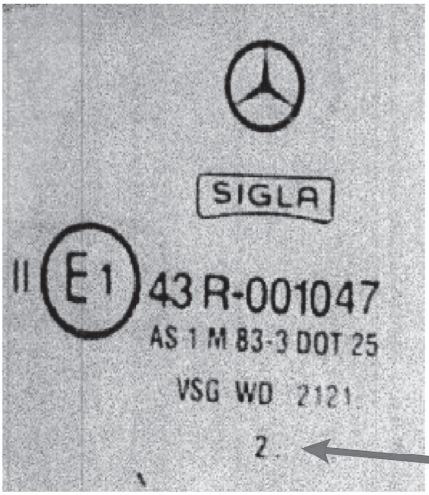

• • • • • • 2 = JAN 92
• • • • • 2 = FEB
• • • • 2 = MAR
• • • 2 =APR
• • 2 =MAY
• 2 =JUN
2 • • • • • • =JUL
2 • • • • • =AUG
2 • • • • =SEP
2 • • • =OCT
2 • • =NOV
2 • =DEC

December 1992 / 2002

Poškodenia spôsobené šesťhrannými nitami.

Štítok s číslom VIN bol nahradený novým.

Je štítok originál alebo falošný?

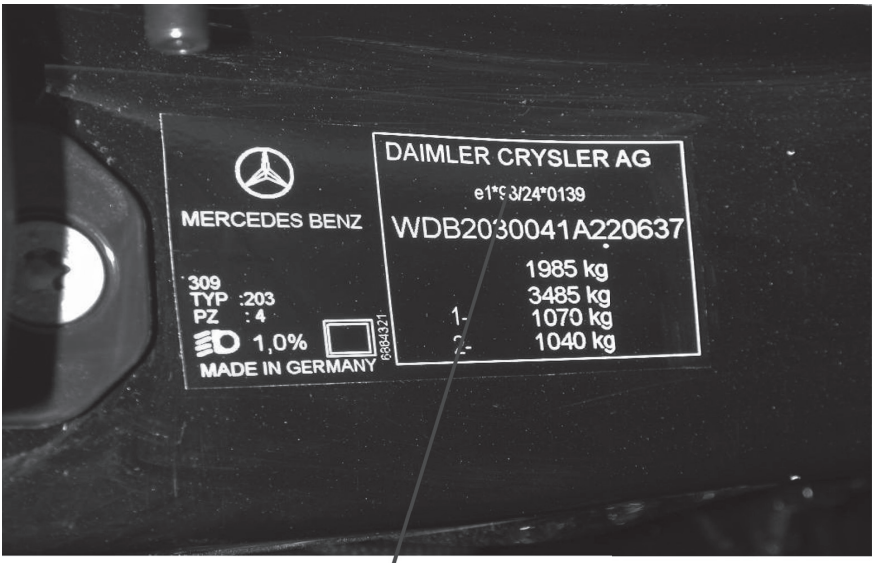

Crysler alebo Chrysler?

Najskôr sa na všetko dobre pozrite !!!!!

Potom identifikujte a vyšetrujte!

- Je vozidlo, ktoré kontrolujete totožné s tým, ktoré je popísané v osvedčení o evidencii (farba, typ, palivo, atď.)?
- Je číslo VIN pôvodné?
- Sú dokumenty a doklady pôvodné alebo ide o duplikáty (náhradné) dokladov?
- Je všetko ostatné v poriadku?

Rozdiel medzi FALOŠNÝMI a POZMENENÝMI znakmi:

FALOŠNÝ ZNAK:

Pod pojmom falošný znak rozumieme znak, písmeno alebo číslicu, ktorý bol nanesený nanovo.

Vo všeobecnosti sa falošné znaky nanášajú POTOM, čo sa odstránili pôvodné znaky.

POZMENENÝ ZNAK:

Pod pojmom pozmenený znak rozumieme znak, v ktorom sa celý znak, alebo časť pôvodného znaku dajú rozpoznať, a časti znaku boli odstránené alebo pridané.

Na uskutočnenie zmien v znaku nie je odstránenie materiálu nevyhnutné.

Zmeny sa dajú urobiť aj takto: číslica 3 na číslicu 8 alebo
číslica 1 na 4 alebo
písmeno F na E alebo
písmeno S na B atď.. atď..

POZOR !!!!!!

Všetky metódy, ktorými sa pozmeňujú a odstraňujú čísla - čím sa čísla stávajú nečitateľnými - zanechávajú *charakteristické* stopy, ktoré pri **technickom** (a eventuálne aj pri nasledujúcom **taktickom**) vyšetrovaní môžu byť veľmi cenné ako **dôkazy**.

Často hovoria samotné metódy falšovania aj o tom, či ide o prácu **amatérsku**, alebo o prácu **profesionálnu.**

POSTUP ŠTANDARDNEJ DOPRAVNEJ KONTROLY VOZIDLA

- Skontrolujte, či doklady patria k danému vozidlu.
- Skontrolujte, či farba, značka vozidla a model súhlasia s údajmi v dokladoch.
- V každom prípade skontrolujte vyrazené, alebo tepané číslo VIN.
- Skontrolujte, či sa vo VIN, alebo v jeho okolí nenachádzajú stopy po zásahu (škrabance, ryhy, zbrúsené časti). Všimnite si hlavne čerstvý lak, alebo zvlášť špinavý lak; škvrny po vyhladzovacích pastách, ktoré zakrývajú stopy po zásahoch.
- Všimnite si, či VIN je vyrazené, alebo tepané pravidelne, overte si, či sú číslice a písmená razené rovnako hlboko a či sú rovnako veľké, nezabudnite na typ písma v celom VIN.
- Pozrite sa so zrkadielkom na VIN zozadu.
- Porovnajte, či zadná strana VIN súhlasí s VIN spredu.
- *Dobre si všímajte VIN: ak je zmenené, alebo privarené, stopy po zásahu sú vždy viditeľné. Falšovatelia musia pôvodné údaje odstrániť, aby ich mohli nahradiť novými.*
- Posledných šesť miest vo VIN je najdôležitejších; táto časť tvorí jeho základ.
- Dobre sa pozrite, či VIN je 17-miestne. Niekedy sa na číslicu / písmeno zabudne.
- Skontrolujte VIN číslo s výrobným štítkom a uistite sa, či štítok nebol odstránený, alebo vymenený. To je vidieť na ryhách po nitovaní, alebo po skrutkovaní.
- Pozrite sa, či zámky na dverách, alebo zapaľovanie nie sú poškodené.

POSTUP ŠTANDARDNEJ DOPRAVNEJ KONTROLY VOZIDLA

- Uistite sa o pravosti dokladov.
- Niekedy sa vám môže zdať nepravdepodobný samotný fakt, že určitá osoba šoféruje daný typ vozidla.
- Nenápadne skontrolujte (odpútajte vodičovu pozornosť), či roky výroby jednotlivých súčiastok súhlasia s rokom výroby, ako je uvedený v osvedčení o evidencii časť I, resp. časť II.
- Ak vám po tejto kontrole nič nie je podozrivé, vozidlo je pravdepodobne v poriadku.
- VIN číslo je vo vozidle umiestnené vždy napravo, v smere jazdy. Nemá preto význam hľadať ho v ľavej časti vozidla.
- Často nájdeme VIN číslo na „torpéde", čelnej stene pod kapotou motora pod čelným sklom, alebo na podblatníku, čo je vnútorný kryt závesneho ramena.
- V niektorých prípadoch môžete VIN číslo nájsť vo výške sedadla spolujazdca (Opel, niektoré Fordy, niektoré Mercedesy).
- U vozidiel s vlastným podvozkom je VIN číslo vyrazené na podvozku, napríklad u Opel Frontera, Mercedes ML (je pred pravým zadným kolesom preliačina? Najskôr bolo vozidlo nadvihnuté zdvihákom, aby sa dostali k VIN číslu a nanovo ho vyrazili).
- Takmer vždy sa dá výrobný štítok nájsť pod kapotou motora alebo na B-stĺpe pravých dverí.
- Konštatovať, či je vozidlo v poriadku, alebo nie, môžeme až po kombinácii niektorých, alebo všetkých horeuvedených bodov. Čím viac nezrovnalostí nájdeme, tým je vozidlo podozrivejšie.

Základné pravidlo trhu je dopyt a ponuka, a tá platí aj pri celom rade nelegálnych aktivít, vrátane krádeží vozidiel. V praxi to znamená, že čím je áut danej značky a modelu viac, tým sa viac kradnú. Zlodeji majú široký výber, nemusia chodiť ďaleko. Ak napríklad chcú striebornú Octaviu v určitej výbave a s určitým motorom, ale vyhliadnuté auto má dobré zabezpečenie, stačí prejsť o ulicu ďalej a nájdu rovnaké, avšak nezabezpečené. A naopak, čím je auto výraznejšie a jeho výskyt zriedkavejší, tým je väčšia pravdepodobnosť, že majiteľovi zostane. Pozornosť by v tejto súvislosti mali zvýšiť najmä majitelia starších vozidiel, ktoré väčšinou nemajú havarijnú poistku.

Spolufinancovanie:

Tento projekt je spolufinancovaný z Nórskeho finančného mechanizmu
a zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Program SK08 – Cezhraničná spolupráca:
„Slovensko – Ukrajina: Spolupráca naprieč hranicou“

ISBN 978-80-89540-72-3